

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 268 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Nīderlandes 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2015. gada stabilitātes programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Nīderlandes 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2015. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu³,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas⁴,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju “Eiropa 2020”, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Šajā stratēģijā galvenā uzmanība ir pievērsta svarīgākajām jomām, kurās nepieciešama rīcība, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (2010.–2014. gadam), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm. Kopā tās veido

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

³ COM(2015) 268.

⁴ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

“integrētās pamatnostādnes”, kurā dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (1) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Nīderlandes 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Nīderlandes atjaunināto stabilitātes programmu 2014. gadam. Komisija 2014. gada 28. novembrī saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013⁵ sniedza atzinumu par Nīderlandes budžeta plāna projektu 2015. gadam⁶.
- (2) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu⁷, tādējādi uzsākot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pašā dienā Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu⁸, kurā tā noteica Nīderlandi kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (3) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai stimulētu investīcijas, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.
- (4) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada valsts ziņojumu par Nīderlandi⁹. Tajā tika novērtēts Nīderlandes progress, īstenojot valstij adresētos ieteikumus, kas pieņemti 2014. gada 8. jūlijā. Valsts ziņojumā ietverti arī padziļinātā pārskata rezultāti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantam. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Nīderlandē pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama politiska rīcība un uztraudzība. Uzmanība joprojām jāpievērš esošajiem riskiem, kurus rada privātā parāda augstais līmenis, lai arī nesen veiktie pasākumi sekmē atveseļošanos mājokļu tirgū un hipotekāro kredītu apjoma ierobežošanu. Lai gan augstais tekošā konta pārpalikums ir daļēji skaidrojams ar ekonomikas strukturālajām iezīmēm, pensiju un nodokļu sistēmu struktūra, iespējams, var izraisīt neefektīvu kapitāla sadali.
- (5) Nīderlande 2015. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un 2015. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (6) Pašlaik Nīderlandei piemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvo daļu un uz to attiecas pārejas noteikumi par parādsaistībām. Savā 2015. gada stabilitātes programmā valdība plāno pakāpeniski samazināt nominālo deficītu līdz 1,8 % no IKP 2015. gadā un līdz 0,7 % no IKP 2018. gadā. Valdība plāno visā programmas periodā sasniegt vidējā termiņa mērķi – strukturālo deficītu 0,5 % apmērā no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP sasniegs maksimumu, proti, 68,8 %, 2015. gadā un pakāpeniski samazināsies līdz 66,1 % 2018. gadā. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas šīs budžeta prognozes, ir ticams. Saskaņā ar Komisijas 2015. gada pavasara prognozi paredzams, ka strukturālā bilance atbildīs vidējā termiņa mērķim un sasniegs -0,3 % no IKP 2015. gadā un -0,4 % no IKP 2016. gadā. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Nīderlande panāks atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam. Valsts izdevumi pētniecībai un izstrādei, kas 2013. gadā bija 0,84 % no IKP, ir zems

⁵ OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.

⁶ COM(2014) 8810.

⁷ COM(2014) 902.

⁸ COM(2014) 904.

⁹ SWD (2015) 38.

rādītājs, ņemot vērā izglītības līmeni, akadēmiskos sasniegumus un ekonomikas attīstības līmeni Nīderlandē. Kopš 2014. gada valdības izdevumiem šajā jomā ir tendence samazināties, savukārt privātā sektora izdevumi pētniecības un izstrādes jomā joprojām ir zemi. Publiskā sektora izdevumu novirzīšana uz inovāciju un pētniecību, jo īpaši uz fundamentālajiem pētījumiem, un politikas pamatvirzienu īstenošana, lai stimulētu privātā sektora investīcijas pētniecībā uz izstrādē, palīdzētu vairot Nīderlandes ekonomikas izaugsmes potenciālu ilgtermiņā.

- (7) Būtiskas grūtības pastāv mājokļu tirgū, kur desmitu gadu laikā ir izveidojusies neelastība un kropļojoši stimuli, kas veido mājokļu finansēšanas un sektorālu ietaupījumu modeļus. Mājsaimniecību tendenci hipotekāro kredītu bruto parādu nodrošināt ar mājokļu līdzekļiem lielā mērā izskaidro ilgu laiku pastāvošie fiskālie stimuli, jo īpaši nodokļu atskaitījumi par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem pilnā apmērā. Kopš 2012. gada aprīļa ir īstenota virkne pasākumu, lai daļēji novērstu šos stimulus. Daži no šiem pasākumiem ir saistīti ar mājokļu finansējuma fiskālā režīma pielāgojumiem. Pakāpeniskā pāreja uz nodokļu atskaitījumu ierobežošanu par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem un amortizēšanas stimulu palielināšanu ir pamatota, taču šā pasākuma ieviešana ir pārāk lēna, lai būtiski ietekmētu amortizēšanas kārtību, un saglabāsies ievērojams nodokļu stimuls ieguldīt neproduktīvos aktīvos. Joprojām ir augsta aizdevuma summas attiecība pret īpašuma vērtību, un paredzams, ka 2018. gadā tā sasniegs 100 %. Īres tirgu apgrūtinā tā regulējums un ļoti lielais sociālo mājokļu segments, kurā arī jāatrisina jautājums saistībā ar ļoti garām rindām. Sociālo mājokļu segmentā ieviešot īres maksas diferenciāciju, pamatojoties vairāk uz ieņēmumiem, ir sperts solis pareizajā virzienā, bet tā ietekme ir ierobežota. Saskaņā ar jaunu likumu mājokļu uzņēmumiem būs jānošķir darbības ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (piemēram, sociālie mājokļi) un citas darbības. Laiks rādīs, vai tas ļaus īstenot iecerēto sociālo mājokļu novirzīšanu grūtībās nonākušiem iedzīvotājiem un nodrošinās, ka sociālie mājokļi ir pieejami nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem, kuri nespēj iegūt mājokli atbilstoši tirgus nosacījumiem.
- (8) Ir uzlabota pensiju sistēmas ilgtspēja ilgtermiņā. Papildus likumā noteiktā pirmā līmeņa pensionēšanās vecuma pakāpeniskai palielināšanai no 65 gadiem 2012. gadā līdz 67 gadiem 2023. gadā un tā turpmākai piesaistei paredzamajam dzīves ilgumam Nīderlandē ir pieņēmusi visaptverošas reformas attiecībā uz pensiju sistēmas privāti finansēto pīlāru un ilgtermiņa aprūpes sistēmu. Ir uzlabota pensiju fondu finanšu uzraudzība un sistēma padarīta izturīgāka pret finanšu satricinājumiem. Papildus tam ir sekmīgi īstenotas reformas, kas mudina vecāka gadagājuma darba ņēmējus strādāt ilgāk. Reformas ilgtermiņa aprūpes jomā ir pārnēsušas atbildību uz pašvaldībām, samazinot kopējos izdevumus un pievēršot uzmanību efektivitātes pieaugumam. Ir jāuzrauga ilgtermiņa aprūpes kvalitāte un pieejamība.
- (9) Citi risināmi uzdevumi ir izmaksu un risku piemērots sadalījums katrā paaudzē un starp paaudzēm ārpus pieņemtajiem noteikumiem par indeksāciju un finanšu rezervēm (finanšu novērtējuma sistēma), jo īpaši samazinot jauniešu iemaksas. Otrajā pensiju līmenī veicamo iemaksu "statistiskā godīguma" uzlabošana palīdzētu mājsaimniecībām piešķirt to finanšu līdzekļus vairāk uz izaugsmi vērstos veidos.
- (10) 2014. gadā sāktās nodarbinātības aizsardzības tiesiskā regulējuma visaptverošās reformas mērķis ir palielināt līdzdalību un mobilitāti darba tirgū. Ir samazināti nodarbinātības fiskālie šķēršļi. Parlamenta pieņemtajos tiesību aktos tiks noteikta kvota darba ņēmējiem attiecībā uz cilvēku ar invaliditāti pieņemšanu darbā. Šo pasākumu ietekmi pilnībā varēs novērtēt tikai pēc to īstenošanas. Ir vajadzīgi

turpmāki pasākumi, lai uzlabotu to cilvēku integrāciju, kas ir izstumti no darba tirgus, tostarp jauniešu no migrantu ģimenēm integrāciju.

- (11) Ņemot vērā obligātos maksājumus, kas nav nodokļu maksājumi, nodokļu īpatsvars Nīderlandē ir ievērojami lielāks nekā vidēji ES, un ir iespējams nodokļu slogu novirzīt uz faktoriem ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi. Paredzētā nodokļu reforma palīdzētu palielināt līdzdalību darba tirgū. Pēc šīs reformas pieņemšanas ir cieši jāuzrauga tās ietekme.
- (12) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi Nīderlandes ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2015. gada valsts ziņojumā. Tā ir izvērtējusi arī stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti kā atbilde uz ieteikumiem, kas Nīderlandei sniegti iepriekšējos gados. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Nīderlandē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (13) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi Nīderlandes stabilitātes programmu un uzskata¹⁰, ka Nīderlande ir panākusi atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam.
- (14) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (15) Turklāt Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi ekonomikas politikas izvērtējumu visai eurozonai. Pamatojoties uz šo analīzi, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus dalībvalstīm, kuru valūta ir euro. Nīderlandei būtu arī jānodrošina šo ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Nīderlandei 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Novirzīt publiskā sektora izdevumus investīciju atbalstam pētniecības un izstrādes jomā, kā arī izstrādāt pamatnosacījumus privāto izdevumu palielināšanai pētniecības un izstrādes jomā, lai novērstu pētniecības un izstrādes izdevumu samazināšanās tendenci un palielinātu ekonomiskās izaugsmes potenciālu.
2. Ātrāk samazināt nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, lai samazinātu stimulus ieguldīt neproduktīvos aktīvos. Nodrošināt vairāk uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpināt īres maksas sociālo mājokļu tirgū piesaistīt mājsaimniecību ieņēmumiem.
3. Samazināt iemaksas pensiju sistēmas otrajā līmenī tiem iedzīvotājiem, kuriem rit darba dzīves pirmie gadi.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

¹⁰

Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.